

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027
EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ohjelma
Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Kainuun liitto

Valintaesitys

23.9.2024 Dnro: EURA 2021/404699/09
02 01 01/2024/Kainuu

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi
Puolustusteollisuuden testauskeskus Vuosankaan

Hakijan virallinen nimi
Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy

Hakemusnumero 404699 Saapumispäivämäärä 15.08.2024

Alkamispäivämäärä 01.10.2024 Päätymispäivämäärä 30.09.2027

Viranomainen Kainuun liitto Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus Uudistuva ja Osaava Suomi 2021–2027 – alue- ja rakennepoliitiikan ohjelman 4. EAKR-hankehaku Hakuilmoituksen tunnus KAILII-010

Käsittelijä
Heikki Janne Johannes Immonen

Toimintalinja
1 Innovatiivinen Suomi

Eryitystavoite
1.3 Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyyn parantaminen

Tukimuoto
Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Hankkeen tavoitteena on saada puolustusteollisuuden testauskeskus Vuosangan testausalueelle (Vuosangan ampuma- ja harjoitusalue sekä lähialueet Kainuussa). Testauskeskuksen toimintaedellytykset on mahdollistettu ja toiminnan volyyymiä kyetään kasvattamaan.

Hankkeen tuloksena:

- Vuosangan testausalueesta on kehittymässä keskus, jossa on hyvät olosuhteet kansallisen puolustusteollisuuden yritysten tuotekehityksen tukemiseen ja luotu mahdollisuudet myös kansainvälisten yritysten testaustoimintaan

- testausalueen kehittämiseksi on investointeja käynnistetty/käynnissä
- kyetään tukemaan Suomessa toiminnassa olevien NATO:n DIANA – testikeskusten tuotteiden kenttätestausta osana tuotekehitysprosessia (keskiössä kaksoiskäyttötuotteet)
- testauksen tukemiseksi on vahvistettu oppilaitosten yhteistoimintaa ja roolia puolustusteollisuuden tuotekehitysprosessissa
- on luotu paremmat edellytykset maanpuolustuksellisten tehtävien harjoittamiseen
- on luotu malli testauskeskuksen toteuttamisesta myös muiden testausalueiden perustamiseksi tai olemassa olevien alueiden organisoimiseksi testausalueeksi.

Hankkeen tulokset luovat edellytyksiä, että tulevaisuudessa Vuosangan testauskeskus vahvistaisi ja monipuolistaisi Kainuun alueen elinvoiman kehittämistä sekä mahdollistaisi myös alueellisten yritysten saamisen yhteistoimintaan puolustusteollisuuden yritysten kanssa ja pyrkiä sitä kautta luomaan mahdollisuuksia päästä mukaan myös kansainväliseen toimintaan.

Hankkeessa toimenpiteet on jaettu työpaketteihin, joilla jokaisella on omat rajatut tehtävät, aikataulut ja tulostavoitteet.

Hankkeessa on seitsemän työpakettia

1. Puolustusteollisuus, kainuulaiset mikroyritykset, pienet ja keskisuuret yritykset ja Vuosangan testaustoiminta
2. Puolustusvoimat ja testaustoiminta Vuosangassa
3. Kainuun kunnat, Kainuun liitto ja puolustusteollisuuden testaustoiminnan vahvistaminen
4. Testaustoiminnan organisoituminen
5. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta
6. Vuosangan testausalueen kehittämissuunnitelmat
7. Hallinto

Hankkeen toimenpiteet

Hankkeessa toimenpiteet on jaettu työpaketteihin, joilla jokaisella on omat rajatut tehtävät, aikataulut ja tulostavoitteet.

Hankkeessa on seitsemän työpakettia

1. Puolustusteollisuus, kainuulaiset pk-yritykset ja Vuosangan testaustoiminta
2. Puolustusvoimat ja testaustoiminta Vuosangassa
3. Kainuun kunnat, Kainuun liitto ja puolustusteollisuuden testaustoiminnan vahvistaminen
4. Testaustoiminnan organisoituminen
5. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta
6. Vuosangan testausalueen kehittämissuunnitelmat
7. Hallinto

Työpaketti 1: Puolustusteollisuus, kainuulaiset pk-yritykset ja Vuosangan testaustoiminta

Työpaketti keskittyy puolustusteollisuuteen sekä sen testaustarpeita palvelevien kainuulaisten pk-yritysten kehittämiseen.

Toimenpiteet:

a) Selvitetään puolustusteollisuuden yritysten testaamiseen (omat testausolosuhteet, kytkeytyminen mahdollisesti puolustusvoimien harjoituksiin) ja testausalueeseen liittyvät kehittämistarpeet (mm. tiestö, tietoliikenneyhteydet, tilojen rakentamistarpeet, majoitus-, ravitsemus- ja kuljetuspalvelut). Tavoitteena käydä keskustelut keskeisten puolustusteollisuuden yritysten kanssa, joista laaditaan raportti.

b) Käydään keskustelut potentiaalisten kainuulaisten pk-yritysten kanssa heidän nykyisen toimintansa soveltuvuudesta kehittää palveluita Vuosangan alueelle tuleville teollisuusyrityksille. Tehdään yhdessä pk-yritysten kanssa yrityskohtaisia osaamispaketteja (yhteensä 30 kpl), joilla yritykset näyttäisivät osaamistaan sektorilla eri yhteyksissä. Toimenpiteessä tehdään tiivistä yhteistyötä mukaan lähtevien kuntien elinvoimajärjestöjen kanssa.

c) Kannustetaan ja avustetaan pk-yrityksiä lähtemään kehittämissuunnitelmiin, joissa edistetään hankkeessa löydettyjä TKI- tai osaamistarpeita. Tavoitteena on, että pk-yrityksistä osa satsaa puolustusteollisuuden palvelujen kehittämiseen voimakkaasti. Viisi yritystä on käynnistänyt kehittämissuunnitelman, jotka voivat liittyä tuote- ja palvelukehitykseen, henkilöstön koulutukseen tai investointeihin.

d) Laaditaan Vuosangan alueen testausmahdollisuuksista yleistasoinen materiaalipaketti teollisuudelle, joka toimii aluetta esitellessä. Tehdään sekä suomeksi että englanniksi.

Työpaketin toimenpiteet toteutetaan hankehenkilöstön toimesta tai ostopalveluina (kohta b ja d).

Työpaketissa työskennellään puolustusteollisuuden ja pk-yritysten kanssa. Näin saatuja tietoja hyödynnetään laadittaessa työpaketin kuusi kehittämis ehdotuksia.

Työpaketti 2: Puolustusvoimat ja testaustoiminta Vuosangassa

Toimenpiteet:

- a) Testausalueen reunaehtojen ja kriteerien selvittäminen yhdessä puolustusvoimien ja puolustusministeriön kanssa huomioiden puolustusvoimien harjoitus- ja materiaalitarpeet.
- b) Testausalueen käyttökriteerien tarkastelu maa-alueen omistajan Metsähallituksen sekä kiinteistöjen omistajan Puolustuskiinteistöjen kanssa.
- c) Testausaluetta kehittämistä tarkastellaan suhteessa NATO:n DIANA innovaatio-ohjelmaan. Huomioidaan mm. yritysten tarve testata esim. kaksoiskäyttöön tulevia tuotteitaan.

Työpaketin toimenpiteet toteutetaan hankehenkilöstön toimesta.

Työpaketissa tuotetaan tietoja, jonka perusteella laaditaan kehittämis ehdotuksia työpakettiin kuusi.

Työpaketti 3: Kainuun kunnat, Kainuun liitto ja puolustusteollisuuden testaustoiminnan vahvistaminen

- a) Käydään kaavoitukseen ja maankäytön suunnitteluun liittyviä asioita Kainuun liiton ja kuntien kanssa läpi. Keskusteluissa tarkastellaan puolustusteollisuuden tarpeita ja niiden vaikutusta kaavoitukseen.
- b) Edistetään puolustusteollisuuden, paikallisten alihankkijayritysten ja kuntien välistä vuoropuhelua järjestämällä kahdenkeskisiä keskusteluja sekä työpajoja (1–2 mukaan lähtevä kunta).
- c) Kartoitetaan Kainuun kuntien kanssa testausalueen palvelujen tuottamiseen ja alueen kehittämiseen liittyvät yritystoimintamahdollisuudet pitämällä kuntien elinkeinoasiamiesten ja yritysneuvojien kanssa yhteiset tilaisuudet, joissa mukana lisäksi asiantuntijat mm. Kainuun liitosta ja ELY-keskuksesta
- d) Vaikuttaminen puolustusteollisuuden saamiseksi Kainuuseen aktiivisesti informoimalla puolustusteollisuutta ja päättäjiä Kainuun alueen investointimahdollisuuksista

Työpaketin toimenpiteet toteutetaan hankehenkilöstön toimesta.

Työpaketissa tuotetaan tietoja, jonka perusteella laaditaan kehittämis ehdotuksia työpakettiin kuusi.

Työpaketti 4: Testaustoiminnan organisoituminen

Työpaketissa tarkastellaan erilaisia organisoitumis- ja toimintamalleja testausalueen toiminnan toteuttamiseksi. Tarkastelunäkökulmina ovat testaustoiminnan erityispiirteiden huomioiminen, operoinnin järjestäminen (julkinen toimija, yritys tms.) ja toiminnan liiketaloudellinen kannattavuus jatkuvuuden turvaamiseksi.

Työpaketissa haetaan toimintamalleja kansainvälisistä toimintatavoista ja hyödynnetään Vuosanka-hankkeen keräämää tietoa. Työpaketissa toteutetaan tarvittaessa vierailu kansainvälisiin kohteisiin (max 2 kohdetta). Kansainvälisiä kohteita valittaessa etsitään samankaltaisia kohteita kuin Vuosanka. Keskeisiä kriteereitä ovat mm. puolustusvoimien yksikön läheisyys, fyysinen sijainti, koko ja luonnonolosuhteet sekä alueellinen tukiverkosto (pv, kunnat, yritykset, yhteistyö oppilaitosten kanssa). Vierailuun otetaan mukaan projektihenkilöstön lisäksi edustusta kunnista, yrityksistä ja oppilaitoksesta (6–10 henkilöä).

Työpaketin toimenpiteet toteutetaan hankehenkilöstön toimesta.

Työpaketin tuloksena on laadittu esitys organisoinnista ja organisaation toimintavasta.

Työpaketti 5: Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta

Työpaketissa tunnistettujen testausalueen kehittämistarpeiden perusteella etsitään kiinnostuneita korkeakoulu- ja tutkimuslaitoksia Suomessa, joiden kanssa rakennetaan testaustoimintaa palvelevia TKI-toimintoja. Tavoitteena on, että tutkimustoiminta tukee testaustoimintaa ja tarjoaa palveluja ja osaamista testaaville puolustusteollisuuden yrityksille. Hankkeen aikana hakeudutaan yhteistyöhön niiden organisaatioiden kanssa, jotka ovat mukana NATO:n DIANA innovaatio-ohjelmassa.

Tulokset:

- KAMK tuottaa osaamista ja palveluja nykyistä laajemmin puolustusteollisuuden yrityksille (kriittisen osaamisen varmistaminen).
- on muodostettu korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten verkosto, joka tuottaa palveluja testaaville puolustusteollisuuden yrityksille.
- KAMK on mukana NATO:n DIANA innovaatio-ohjelmassa (osallistumalla Start Up:n, työryhmiin jne). Tämä mahdollistaa osaamisen ja ymmärryksen parantamisen myös kaksoiskäyttö-tuotteiden kehittämiseen liittyen, joka tarjoaa monipuolisempaa tukea myös puolustusteollisuuden tuotekehitykseen.

Työpaketin toimenpiteet toteutetaan hankehenkilöstön toimesta.

Työpaketti 6: Vuosangan testausalueen kehittämisehdotukset

Työpaketissa laaditaan kehittämisehdotuksia Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen ja sen lähialueiden kehittämiseksi huomioiden aikaisempien työpakettien tulokset ja tuetaan testausalueen pitemmän ajan kehittämissuunnitelman laatimista yhdessä hankkeessa mukana olevien yritysten ja alueen toimijoiden kanssa (road map).

Tuloksena:

- testausalueen kehittämissuunnitelma on laadittu
- testausalueelle on käynnistymässä investointeja parantamaan testaamisen edellytyksiä
- maanpuolustuksellisten tehtävien harjoittamiseen on luotu paremmat edellytykset

Työpaketti 7: Hallinto

Työpaketissa toteutetaan hankkeen hallinnolliset toimenpiteet, kuten taloushallintoon, ohjausryhmätyöskentelyyn ja raportointiin liittyvät toimenpiteet.

Ohjausryhmä kootaan tahoista, jotka pystyvät ohjaamaan ja luomaan hankkeelle mahdollisuuksia päästä tavoitteisiin.

Lisätietoja hakemuksesta

Hanketta on edeltänyt vuoden kestävä Puolustusteollisuuden TKI- ja osaamistarpeet – uusia mahdollisuuksia Kainuussa – Vuosanka-hanke. Tavoitteena hankkeessa on ollut saada puolustusteollisuuden toimijoita hyödyntämään Kuhmassa sijaitsevan puolustusvoimien käytössä olevaa Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueetta laajemmin testauskäyttöön

Hankkeen kautta on saatu selville, että Vuosangan alue kiinnostaa yrityksiä testausalueena. Testaamisesta Vuosangan harjoitusalueella on kiinnostunut useampi eri yritys tai yritysryhmä, niin oman tuotekehityksensä kuin yhteistestauksenkin näkökulmasta ml. kansainväliset yhteistyötahot. Lisäksi hankkeessa on ollut mukana parisen kymmentä muuta yritystä, jotka ovat kiinnostuneet hankkeen mahdollisesti tuomista kaupallisista mahdollisuuksista Vuosangan alueen kehittämiseen tai yritystoiminnasta puolustusteollisuuden yritysten kanssa.

Vuosangan testaustoiminnan – ja alueen kehittämiseen on Kainuussa osaamista. Maakunnassa on eri toimialojen yrityksiä, joilla on kyky rakentaa toimintaympäristöä ja tukea testaamista sekä oppilaitoksia, jotka tukevat yrityksiä tuottamalla osaamista ja kehittämällä osaamisympäristöjä sekä toteuttavat jatko- ja täydennyskoulutusta yritysten henkilöstölle.

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Kainuu

Kunnat

Kuhmo, Paltamo, Hyrynsalmi, Suomussalmi, Kajaani

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä**Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat**

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	348 090	348 090	
Flat rate 40 % kehittäminen	139 236	139 236	
2 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	
Nettokustannusarvio yhteensä	487 326	487 326	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	389 859	389 859	80,00
2 Omarahoitus: Muu julkinen rahoitus	36 710	36 710	7,53
3 Kuntarahoitus	60 757	60 757	12,47
4 Muu julkinen rahoitus	0	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	487 326	487 326	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Suomessa ei ole olemassa organisoitua kenttätestausaluetta puolustusteollisuuden tuotekehityksen tueksi. Hanke luo pääosin uuden toimintavan testaamiselle Suomessa. Tuotekehitystä voi toteuttaa kenttätestauksin myös silloin, kun ei tehdä yhteistä hanketta Suomen puolustusvoimille vaan kehitetään tuotetta esim. kansainvälisille ostajille. Hanke tulee parantamaan puolustusteollisuuden tuotekehitystä ja tulee tukemaan puolustusvoimien perustehtävien toteuttamista Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen kehittymisen kautta sekä luo mahdollisuuksia parantaa pk-yritysten kasvu-, kansainvälistymis-, markkinointivalmiuksia tai -edellytyksiä. Lisäksi mahdollistaa korkeakoulujen osaamisen ja oppimisympäristöjen kehittämisen (TKI) tukemaan puolustusteollisuutta.

Hanke on EU:n rakennerahasto-ohjelman 2021–2027 mukainen toimintalinja 1 Innovatiivinen Suomi ja erityistavoite 1.3 Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen. Hankkeen tulokset tukevat

Kainuun maakuntaohjelman 2022–2025 tavoitteita mm. maakunnan sisäisen yhteistyön kehittämisessä ja elinkeinotoiminnan ja investointien sijoittumista tukevan kestävä aluerakenteen kehittämisessä.

Hanke sai erityistavoitekohtaisessa ja horisontaalisessa valintaperustearvioinnissa pisteet 38/57.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Kainuun liiton hanketiimi 8.10.2024

MYR-sihteeristö 18.10.2024

MYR 29.10.2024

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä